

BOCK, Eugène de (Borgerhout 23 april 1889 – Schoten 22 juli 1981).

Was de zoon van een onderwijzer. De Bock studeerde aan het Antwerpse atheneum, werkte van 1907 tot 1912 op een handelskantoor, van 1912 tot het eind van de oorlog op de Antwerpse Stadsbibliotheek en was sedert 1919 als uitgever werkzaam.

Op het atheneum was De Bock redacteur van *De Goedendag*; vanwege een artikel over de verfransing van het onderwijs werd hij in 1907 van de school verwijderd. Jeugdvrienden waren Antoon Jacob, Leo Picard en Herman Vos. Het flamingantische Antwerpse milieu waarin De Bock aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog verkeerde, staat getekend in zijn sleutelroman *Jeugd in de Stad* (1918). De Bock, die in de turnbeweging actief was en in 1910 in Albert Verweys tijdschrift *De Beweging* opstellen over gymnastiek publiceerde, debuteerde in 1912 met een rehabiliterend boek over Hendrik Conscience, wiens eeuwfeest dat jaar te Antwerpen gevierd werd met een grootse tentoonstelling, waarin De Bock een belangrijk aandeel had. In 1913 richtte hij met Jacob, August Borms en anderen de *Vereeniging voor Beschaafde Nederlandsche*

De letterkundige Eugène de Bock staat vooral bekend als stichter en bezieler van *De Sikkel*. Dit is de menukaart van het feestmaal dat hem werd aangeboden ter gelegenheid van het tienjarige bestaan van deze uitgeverij. (AMVC)

Uitspraak op, waarvan Jacob voorzitter en De Bock secretaris werd. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was hij Antwerps correspondent van *De Vlaamsche Post* (Picard, Gent) en *Het Vaderland* (Den Haag); in 1918 was hij redactiesecretaris van het gematigd-activistische tijdschrift *De Stroom*. Om zijn activistische overtuiging werd hij na de oorlog uit de gemeentelijke dienst verwijderd.

In 1919 startte De Bock met wat zijn levenswerk zou worden: de uitgeverij *De Sikkel*. In 1920 stichtte hij met Vos en andere uit het activisme komende jongeren het tijdschrift *Ruimte* (1920-1921), dat door hem werd uitgegeven. In 1929 was hij medestichter van de **Vereniging ter bevordering van het Vlaamse Boekwezen**.

De Bock, die als uitgever engagement paarde aan eruditie en goede smaak, was zelf een belangrijk kenner van Conscience en van de herlevende **Vlaamse literatuur** en beweging in de tweede helft van de 18de en de eerste helft van de 19de eeuw. Daarnaast ging zijn belangstelling naar de rederijders (Colijn van Rijsssele, 1958; Johan Baptist Houwaert, 1960) en naar de geschiedenis van boek en boekhandel. Zijn arbeid op historisch terrein werd in 1949 bekroond door een grote synthese van kunst en cultuur van de Nederlanden.

WERKEN: *Hendrik Conscience, zijn persoon en zijn werk*, 1912; – *Jeugd in de stad*, 1918; – *Beknopt overzicht van de Vlaamsche letterkunde, hoofdzakelijk in de 19e eeuw*, 1921; – *Lode Baekelmans*, 1923; – met R. van Roosbroeck, *Hendrik Conscience. Twee bijdragen ter gelegenheid van de 100e verjaardag van het verschijnen van 'De Leeuw van Vlaanderen'*, 1939; – 'Hendrik Conscience', in *100 groote Vlamingen*, 1941; – 'Het Nederlandse boek. Overzicht van zijn geschiedenis', 1943² onder de titel *Beknopte geschiedenis van den boekhandel in de Nederlanden*; – *Hendrik Conscience en de opkomst van de Vlaamsche romantiek*, 1943²; – 'Vlaanderen en Nederland', in *Vlaanderen door de eeuwen heen*, II, 1952³; – *De Vlaamse letterkunde*, 1953; – *Eug. de Bock 1889-1959. Enig jeugdwerk aangeboden door de vrienden*, 1959; – *Verkenningen in de achttiende eeuw*, 1963; – *Verkenningen in de eerste helft van de negentiende eeuw*, 1965; – *De Nederlanden*, 1966³; – *Vijftig jaar illustratie, vijftig jaar De Sikkel*, 1969; – *Ondergang en herstel of het begin van de 'Vlaamse beweging'*, 1970; – *Een uitgever herinnert zich*, 1979.

LITERATUUR: Redactie (= G. Schmook), 'Eugeen de Bock LXXX', in *Spiegel der Letteren*, jg. 11 (1968-1969), p. 241-243; – A. Westerlinck, 'Eugeen de Bock 80', in *Dietsche Warande en Belfort*, jg. 114 (1969), p. 384-385; – L. Simons, *Geschiedenis van de uitgeverij in Vlaanderen*, II, 1987; – L. Simons, *Eugène de Bock 23 april 1889-22 juli 1981*, 1989.

LUDO SIMONS*